

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Právo nezletilého dítěte na inkluzivní vzdělávání“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR

Termín a místo konání: 16. října 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Inkluzivní vzdělávání není pouze pedagogickým trendem, ale právním závazkem České republiky vyplývajícím z Úmluvy o právech dítěte a z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (zejména čl. 24), jakož i z Komentáře Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením č. 4 (2016). Český právní řád reflektuje tyto mezinárodní povinnosti v § 16 a násl. školského zákona a ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Zákonodárce i soudní praxe však zdůrazňují, že inkluze není formální proces, ale **lidskoprávní standard**, jehož smyslem je zajistit každému dítěti vzdělávání odpovídající jeho schopnostem, možnostem a potřebám, a to bez segregace a diskriminace.

Cílem školení je vyložit právní základy a praktické dopady práva dítěte na inkluzivní vzdělávání v kontextu českého i mezinárodního práva, upozornit na povinnosti školy, školského poradenského systému, obcí, krajů a orgánů sociálně-právní ochrany dětí a ukázat, jak interpretovat pojem „nejlepší zájem dítěte“ při přijímání, vzdělávání a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Program přináší výklad základních principů inkluze – dostupnosti, přijatelnosti, přizpůsobivosti a kvality – a zaměřuje se na jejich uplatnění v běžné školní praxi. Vysvětluje, jak správně formulovat individuální vzdělávací plán, jak využívat podpůrná opatření, jak vyhodnocovat účinnost podpory a jak reagovat na sporné situace (např. odmítnutí žáka, přetížení třídy, konflikt rodičů a školy, neshoda o diagnóze či rozsahu opatření).

Kurz poskytuje i právní rámec pro interdisciplinární spolupráci: zapojení OSPOD, školských poradenských zařízení, lékařů a psychologů, a představuje i modely prevence diskriminace a procesní obrany v případě zásahu do práva dítěte na vzdělání. V centru pozornosti stojí i současná judikatura, která inkluzi chápe jako prostředek rozvoje osobnosti, nikoli jako administrativní kategorii.

Na konci vzdělávacího programu bude účastník schopen:

- vysvětlit ústavněprávní základ práva dítěte na vzdělání a inkluzi
- rozlišit pojmy inkluze, integrace, exkluze a segregace
- aplikovat čl. 24 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením
- vyložit princip nejlepšího zájmu dítěte v kontextu vzdělávání
- identifikovat překážky přístupu dítěte ke vzdělávání
- rozpoznat diskriminační nebo protiústavní postupy
- zpracovat právně i pedagogicky udržitelný individuální plán
- interpretovat doporučení ŠPZ a spolupracovat s poradenským systémem
- využívat podpůrná opatření a vyhodnocovat jejich účinnost
- argumentovat při odmítnutí žáka nebo přerušení podpory
- orientovat se v aktuálních změnách vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- formulovat právní stanovisko a odůvodnit zásah či nečinnost
- chránit dítě před sekundární stigmatizací a izolací
- vyhodnotit odpovědnost školy a zřizovatele
- uplatnit zásady lidskoprávního modelu postižení a rovnosti příležitostí

Obsah kurzu:

1. Ústavněprávní základy práva na inkluzivní vzdělávání

- Právo na vzdělání v Listině základních práv a svobod
- Úmluva o právech dítěte (čl. 28 a 29)
- Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, čl. 24 a násl.
- Komentář Výboru OSN č. 4 (2016) a č. 14 (2013)
- Inkluze jako lidskoprávní standard, nikoli školská metodika
- Princip nejlepšího zájmu dítěte a rovnosti příležitostí
- Přímý účinek mezinárodních závazků v české praxi

2. Rozdíl mezi inkluzí, integrací a segregací

- Vývoj pojmosloví a přechod od medicínského k lidskoprávnímu modelu
- Integrace jako dílčí úprava vs. inkluze jako systémová změna
- Praktické příklady: formální integrace vs. skutečná inkluze
- Rizika oddělení, stigmatizace a nízkých očekávání
- Inkluze jako cesta k sociální soudržnosti
- Exkluze a segregace – indikátory a následky
- Jazyk a terminologie v pedagogické dokumentaci

3. Mezinárodní závazky a dopady na národní úpravu

- Povinnosti států podle Úmluv OSN
- Eliminace bariér a zákaz diskriminace
- Financování inkluze a spravedlivé rozdělení zdrojů
- Monitorovací mechanismy a zprávy České republiky Výborům OSN
- Mezinárodní judikatura (ESLP, CJ EU)
- Význam článků 27 a 32 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením

- Vztah mezi mezinárodními a vnitrostátními zdroji

4. Inkluze jako proces: základní prvky

- Dostupnost, přijatelnost, přístupnost a přizpůsobivost
- Kvalita a kapacity vzdělávacího systému
- Přístup fyzický, informační, komunikační
- Právo dítěte na vzdělávání v místě bydliště
- Individuální vzdělávací programy
- Aktivní účast dítěte a jeho rodiny
- Evaluace a sledování naplnění principů

5. Český právní rámec

- Školský zákon (č. 561/2004 Sb.) – § 16 a násl.
- Vyhláška č. 27/2016 Sb. – novelizace a metodické změny
- Postavení dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami
- Bezplatnost podpůrných opatření
- Působnost obcí, krajů a zřizovatelů
- Možnosti intervence OSPOD
- Zastupování dítěte v procesních otázkách

6. Podpůrná opatření a jejich implementace

- Kategorizace podpůrných opatření I.–V. stupně
- Úpravy obsahu, metod, hodnocení a prostředí výuky
- Asistent pedagoga, tlumočník, kompenzační pomůcky
- Úprava přijímacího řízení a ukončování vzdělávání
- Odpovědnost školy za efektivitu podpory
- Role školských poradenských zařízení
- Finanční a personální zajištění

7. Postavení dítěte a rodiče

- Právní subjektivita dítěte a participační práva
- Konflikt mezi zájmem rodiče a nejlepším zájmem dítěte
- Zastupování dítěte, role kolizního opatrovníka
- Možnosti obrany proti odmítnutí dítěte školou
- Ochrana dítěte před stigmatizací a vyloučením
- Právo dítěte být slyšeno ve školním rozhodování
- Komunikace a mediace mezi rodičem a školou

8. Interdisciplinární spolupráce

- Koordinace školy, OSPOD, PPP, SPC a lékařů
- Sdílení informací a ochrana osobních údajů
- Stanovení společného cíle a kontrolních milníků
- Vedení společných případových konferencí
- Předcházení duplicity a administrativní zátěže
- Právní rámec spolupráce v sociálně-právní ochraně
- Role školního metodika prevence a výchovného poradce

9. Překážky a nejčastější problémy praxe

- Nesprávné chápání inkluze
- Odmítání žáků, kapacitní argumentace
- Nedostatek podpůrných zdrojů
- Neshody o doporučení ŠPZ
- Přehnané obavy z negativního dopadu na ostatní děti
- Nedostatečná příprava učitelů
- Formalizace bez skutečné integrace

10. Právní obrana a přezkum

- Ochrana před nezákonným rozhodnutím školy
- Správní a soudní postupy
- Podnět ČŠI, veřejnému ochránci práv, návrh k soudu
- Důkazní standardy a odůvodnění rozhodnutí
- Povinnost vypořádat se s doporučením ŠPZ
- Prevence diskriminace a rovný přístup
- Přezkoumatelnost a argumentace právem dítěte

11. Judikatura a mezinárodní inspirace

- Rozsudky NSS, ÚS, ESLP a CJ EU k vzdělávání dětí se SVP
- Modely inkluzivního vzdělávání v EU
- Příklady dobré praxe z Norska, Finska a Rakouska
- Doporučení Výboru OSN k ČR
- Analýza úspěšných implementačních strategií
- Přehled české judikatury o zamítnutí přijetí dítěte
- Význam precedenčního myšlení v praxi

12. Diskuse a závěr školení